

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 029642 22 Uvp
Banjaluka, 10.04.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Ane Matić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi D.Š., s.p. vlasnik „J.S.D.“ B., koju zastupa punomoćnik J.T. advokat iz B. (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv akta broj ... od 28.05.2021. godine, tuženog Javne ustanove Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske, B.1 u predmetu refundacije naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 029642 21 U od 10.06.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 10.04.2024. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv zaključka JU Javnog fonda za dječiju zaštitu, Filijala B., Poslovnica B. broj ... od 22.03.2021. godine. Tim prvostepenim zaključkom odbačen je zahtjev tužiteljice za ostvarivanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva radnice S.S., jer isti nije podnesen u zakonom propisanom roku. Stavom 2. izreke presude odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe sud obrazlaže razlozima da je tuženi zakonito postupio kada je ostavio na snazi zaključak prvostepenog organa od 22.03.2021. godine, jer je za svoju odluku dao valjane, na zakonu zasnovane razloge. Sud je citirao odredbu člana 28. Zakona o dječjoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 114/17, 122/18 i 107/19 - u daljem tekstu: Zakon) zaključujući da je istom jasno i nedvosmisleno precizirano od kojeg događaja i datuma se računa rok od šest mjeseci za podnošenje zahtjeva za refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva, a to je od dana počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva. Podržan je stav tuženog da je jedini relevantan datum, onaj datum kada je porodiljsko odsustvo otpočelo kod poslodavca koji podnosi zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade plate. U konkretnom slučaju početak korišćenja porodiljskog odsustva radnice S.S. je 27.08.2020. godine, što je ujedno datum i kada je pomenuta radnica stupila na rad kod tužiteljice/poslodavca, a isti datum je naveden i u rješenju tužiteljice/poslodavca broj 1/20 od

27.08.2020. godine, kojim je pomenutoj radnici odobreno porodiljsko odsustvo u periodu od 27.08.2020 do 10.07.2021. godine. S obzirom na činjenicu da je prethodni poslodavac ostvario pravo na refundaciju naknade plate za period od 11.08.2020. godine do 26.08.2020. godine, što je dan prestanka radnog odnosa kod tog poslodavca, tužiteljica je stekla pravo na podnošenje zahtjeva počev od 27.08.2020. godine. Sud nije doveo u pitanje navod tužbe da je prvostepeni organ, po zahtjevu prethodnog poslodavca J.L. s.p. „G.“ B., dana 24.12.2020. godine donio rješenje kojim joj je priznao pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva u gore navedenom periodu, ali je zaključio da nije jasno zbog čega tužiteljica smatra da je za nju mjerodavan taj datum (24.12.2020. godine), kada se u tom postupku nije raspravljalo o zahtjevu tužiteljice, već o zahtjevu prethodnog poslodavca. Ocijenjeni su nejasnim i neosnovanim navodi tužiteljice koji se odnose na njenu nemogućnost da podnese zahtjev dok se ne donese odluka po zahtjevu prethodnog poslodavca. Ovo stoga što je tužiteljica pravo na podnošenje predmetnog zahtjeva stekla počev od 27.08.2020. godine, ali to pravo nije iskoristila tada, kao ni 24.12.2020. godine kada je, kako navodi, stekla saznanja o priznatim pravima radnice S.S., već je zahtjev podnijela tek 12.03.2021. godine, što je izvan propisanog roka od šest mjeseci od dana počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva kod nje kao novog poslodavca. Zaključeno je da je rok za podnošenje zahtjeva za refundaciju naknade plate vremenski ograničen na šest mjeseci od dana počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva i da je navedeni rok prekluzivan, kako to tuženi ispravno tumači, što znači da se procesna radnja koja se za njega vezuje mora izvršiti u tačno određenom vremenu, a kako tužiteljica, svojom krivicom, tu procesnu radnju nije preduzela u zakonom propisanom roku, to je za posljedicu imalo gubitak prava na refundaciju, jer je tako propisano odredbom člana 28. stav 4. Zakona.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužiteljica pobija zakonitost iste zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu ističe da u predmetnoj upravnoj stvari nije pravilno utvrđena činjenica kada je radnici S.S. počelo porodiljsko odsustvo, kao ni činjenica da li je tužiteljica kao njen poslodavac blagovremeno podnijela zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju. Ovo stoga što je radnici S.S. porodiljsko odsustvo u trajanju od 10.07.2020. godine do 10.07.2021. godine odobreno od strane prethodnog poslodavca J.L. s.p. „G.“ B. rješenjem broj ... od 10.07.2020. godine, zbog čega nije jasno kako je tuženi utvrdio da je porodiljsko odsustvo počelo dana 27.08.2020. godine. Podsjeća da je prethodni poslodavac J.L. s.p. „G.“ B. zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju podnijela blagovremeno 23.12.2020. godine, a kako je o istom odlučeno rješenjem prvostepenog organa od 24.12.2020. godine, to proizilazi da je zahtjev tužiteljice kao novog poslodavca koji je podnesen 12.03.2021. godine takođe podnesen blagovremeno, svega dva i po mjeseca nakon donošenja pomenutog prvostepenog rješenja, pri čemu navodi da nije mogao ni biti podnesen ranije, jer se nije znalo kakva će biti odluka prvostepenog organa po zahtjevu prethodnog poslodavca. Ponovo ističe da je tek 24.12.2020. godine bila upoznata o priznatim pravima radnice S.S., tako da tek od ovog datuma za nju kao novog poslodavca teče rok od šest mjeseci, bez obzira što je S.S. bila prijavljena kod tužiteljice od 27.08.2020. godine. Ne spori da pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva ima poslodavac, ali u konkretnom slučaju radi se o istoj radnici, gdje je u postupku ostvarivanja prava na refundaciju samo promijenjen poslodavac na kojeg se ne može primjenjivati rok od šest mjeseci od dana počinjanja porodiljskog odsustva, jer je isti samo bio obavezan da obavijesti tuženog da želi da koristi utvrđena prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva, što je i učinjeno zahtjevom od 12.03.2021. godine. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tuženi obaveže da joj nadoknadi troškove ovog postupka koji se odnose na sastav zahtjeva od strane advokata u iznosu od 1.316,25 KM.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, a pobijana presuda zakonita i valjana obrazložena, zbog čega predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 28.05.2021. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužiteljica nije dovela u sumnju navodima zahtjeva.

Tužiteljica u upravnom postupku, te u upravnom sporu, a i u zahtjevu insistira na okolnostima da je radnici S.S. porodiljsko odsustvo počelo dana 10.07.2020. godine i to kod prethodnog poslodavca J.L. s.p. „G.“ B., da je taj prethodni poslodavac blagovremeno dana 23.12.2020. godine podnio zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva, koji zahtjev je usvojen rješenjem prvostepenog organa od 24.12.2020. godine, na način da je refundacija odobrena za period od 11.08.2020. godine do 26.08.2020. godine kojeg dana je radnici S.S. prestao radni odnos kod tog poslodavca.

Međutim, ove okolnosti na kojima insistira tužiteljica se ne mogu dovesti u pravnu vezu sa predmetnim upravnim postupkom, kako su to ispravno zaključili organi uprave, a podržao nižestepeni sud. Naime, polazeći od nesporne okolnosti da se radnica S.S. za vrijeme trajanja porodiljskog odsustva zaposlila kod tužiteljice dana 27.08.2020. godine, koja joj je kao novi poslodavac rješenjem odobrila korišćenje porodiljskog odsustva u periodu od 27.08.2020. godine do 10.07.2021. godine, onda je sasvim jasno zašto su organi taj datum (27.08.2020. godine) utvrdili kao dan počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva kod tužiteljice kao novog poslodavca, koja je podnosilac zahtjeva za refundaciju, jer samo taj datum i može biti relevantan sa aspekta ostvarivanja njenih prava.

Zbog navedenog, a kako se radi o različitim poslodavcima, odnosno različitim pravnim subjektima, nema osnova tvrdnja tužiteljice da je morala čekati odluku organa o zahtjevu prethodnog poslodavca koja je donesena 24.12.2020. godine, niti taj datum 24.12.2020. godine može biti relevantan sa aspekta odredbe člana 28. stav 2. Zakona koja je jasna i blagovremenost zahtjeva za ostvarivanje prava na refundaciju vezuje za datum počinjanja korišćenja porodiljskog odsustva kod poslodavca koji zahtjev podnosi.

Kako je porodiljsko odsustvo radnice S.S. kod tužiteljice kao novog poslodavca nesporno počelo 27.08.2020. godine, a zahtjev za ostvarivanje prava tužiteljica je podnijela 12.03.2021. godine, jasno je da je isti neblagovremen i da je stoga pravilno odbačen, jer je podnesen izvan roka od šest mjeseci ustanovljenog odredbom člana 28. stav 2. Zakona, koji rok je prekluzivan shodno stavu 4. iste odredbe kojom je propisano da protekom tog roka korisnik prava gubi pravo na refundaciju.

Kako je sve ovo pravilno zaključio i obrazložio nižestepeni sud, proizilazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakovitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužiteljice za vanredno preispitivanje iste odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke ove presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužiteljice odbijen, pa proizilazi da ona nije uspjela u ovom postupku, zbog čega joj ne pripada pravo na nadoknadu troškova istog.

Zapisničar
Ana Matić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić